

לע"נ חנוך בן חיים יוסף הלוי ז"ל

משנה מסכת אבות פרק ה

[א] בעשרה מאמרות נברא העולם ומה תלמוד לומר והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות וליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות:

[ב] עשרה דורות מאדם עד נח להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שהביא עליהם את מי המבול עשרה דורות מנח עד אברהם להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם וקבל עליו שכר כולם:

[ג] עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכולם להודיע כמה חבתו של אברהם אבינו עליו השלום:

[ד] עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא על המצריים במצרים ועשרה על הים עשר נסיונות נסו אבותינו את המקום ברוך הוא במדבר שנאמר (במדבר י"ד) וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי:

[ה] עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש לא הפילה אשה מריח בשר הקדש ולא הסריח בשר הקדש מעולם ולא נראה זבוב בבית המטבחים ולא אירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים ולא כבו גשמים אש של עצי המערכה ולא נצחה הרוח את עמוד העשן ולא נמצא פסול בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים עומדים צפופים ומשתחווים רווחים ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים מעולם ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים:

רועה אמונה 83

הפלא הגדול ביותר הרי הוא כידוע פלא-הבריאה, פלא בריאת-העולם יש-מאין. והנה לו יצויר, שנברא אדם לפני בריאת-העולם, והועמד על נקודה ארכימדית מחוץ-לעולם, והריהו עומד וצופה בנעשה, במתרחש בששת-ימי-בראשית: יום ראשון – פתאום נהיה אור, יום שני – פתאום נהיה רקיע, יום שלישי – פתאום נראית-מופיעה יבשה, והיא מדשיאה דשא-עשב, יום רביעי – פתאום נהיים מאורות ברקיע-השמים, שמש ירח וכוכבים וכו' וכו' – עד תום הבריאה כולה.

ולו היינו באים ושואלים אחר-כך אותו צופה-מסתכל: אמור נא בן-אדם, מה קרה כאן? מה ראית? היה ודאי משיב לנו: בעיני ראיתי-חזיתי שנברא עולם, וכל כולו מעצמו נברא, מאליו נוצר.

כי את דבר-ד' "יהי אור!" לא שמע, את המאמר האלוקי "יהי רקיע!" לא קלטה אזנו האנושית, וכל עשרה המאמרות אשר בהם ברא הבורא את עולמו – לא הגיעו כלל לתפיסתו המוגבלת. וכך היה אדם מסוגל לראות את הגדול שבפלאים, את ההתחדשות הגדולה ביותר, ולהיות בטוח שאין זו אלא התרחשות טבעית.

כדבר הזה התרחש עכשיו בעולמנו. שרשרת-תופעות דומה התרחשה לעינינו, לעיני הדורות האחרונים, שרשרת-מעשים שכולה הפלא ופלא. ורק עינים עיוורות אינן רואות את מעשה-ד' הגדול, ואזנים חרשות אינן שומעות את קול-ד' המנסר והולך בתולדות גוי ואדם.

הרי לפנינו מהלך המאורעות וסדר המעשים:

עליית תלמידי הבעש"ט ותלמידי הגר"א, התעוררות "חיבת ציון", ייסוד המושבות הראשונות, מפעליו של השר מונטיפיורי ז"ל, עליית ביל"ו והמעשה-הרב של "הנדיב הידוע", הברון בנימין רוטשילד ז"ל (את הופעת הברון רוטשילד ז"ל, ראו גדולי ישראל כגילוי מופלא של שליחות ממרום, והגאון ר' שמואל מוהליבר ז"ל, שדרכו נתגלגלה הזכות הגדולה הזאת, לקרב את הברון לעבודת הקודש של ישוב ארץ-ישראל, עמד והכריז: "הנר המערבי – 'הנדיב הידוע' – עדות היא שהשכינה שורה בישראל"³).

התנופה הגדולה של הציונות המדינית שקמה ע"י ד"ר הרצל ז"ל, והבניין המעשי של חלוצי העלייה השנייה, וכתוצאה מכל אלה – הצהרת-בלפור עם תום מלחמת-העולם, ואישור המנדט בסאן-רימו ע"י שאר אומות-העולם. לכל מאורע ומאורע כשלעצמו, אפשר למצוא הסבר הגיוני-טבעי, אולם כשסוקרים את כל המאורעות בסקירה אחת, מתגלית לפניך שרשרת מופלאה שכל חוליה משתלבת בחברתה, משלימה את חברתה, שרשרת אשר רק יד-ד' הגדולה המכוונת הליכות עולם, היא היוצרת אותה והיא המנהלת אותה. ונביא-הגאולה עומד וקורא: "החרשים, שמעו! והעיוורים, הביטו לראות!" (ישעיה מב, יח).

3. ע' שיחות הראי"ה פרק כד.